



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

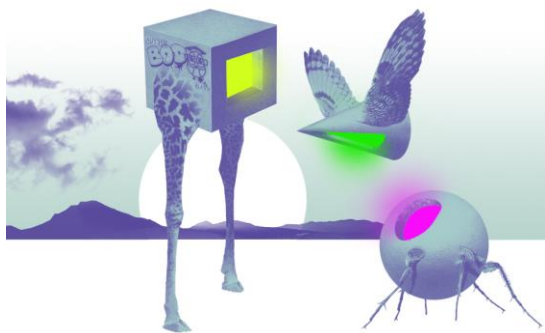
www.bod.comunitas.ro

FELADATLAP

Országos szintű vetélkedő

CSAPAT NEVE: _____	
IRÁNYÍTÓ TANÁR:	
CSAPATTAGOK:	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

2024. március 23.



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro



FELADATSOR

A Földközi-tenger felől érkező sötétség eltakarta a helytartó szeme elől a gyűlölt várost. Eltűntek a templomot a félelmetes Antonius-bástyával összekötő függőhidak, s az égből leereszkedő feketeség elöntötte a hippodrom szárnyas isteneit, a lőréses falú palotát, a piacot, a karavánszerájt, az utcákat, a tavakat... Elveszett Jerusalaím, a hatalmas város, mintha sosem létezett volna. Mindent felfalt a sötétség, amely megriasztott minden élőlényt Jerusalaímban meg a város környékén. A félelmetes felleg a tenger felől érkezett, a tavaszi Niszán tizennegyedik napján, estefelé. A felleg már ráhasalt a Koponyahegyre, ahol a hóhérok nagy sietve megadták a kegyelemdőfést a halálraitélteknek; már elérte a templomot, füstölgő áradatokban ereszkedett le a szentély dombjáról, és elöntötte az Alsóvárost. Behatolt az ablakokon, és az embereket a girbegurba sikátorokból bekergette a házakba. Nem sietett kiontani víztartalmát, egyelőre csak villámokat lövellt. Mihelyt tűzfény hasította ketté a füstös, fekete kotyvalékot, a vaksötétből kibukkant, szinte felrepült a szentély hatalmas tömege, csillogó, pikkelyes tetejével. De szempillantás alatt kihunytt, és a templom ismét a feneketlen sötétségbe zuhant. Még néhányszor kiemelkedett így, s újra visszazuhant, és zuhanását minden alkalommal katasztrófát sejtető mennydörgés kísérte. A remegő villanások előhívták a feneketlen mélységből a templommal szemközti dombon emelkedő palotát is, Nagy Heródes palotáját; félelmetes, szem nélküli aranyszobrok repültek a fekete mennybolt felé, könyörgően emelve feléje kezüket. De az égi tűz újra elbűjt, a mennydörgés súlyos robaja visszakergette a sötétbe az aranybálványokat. Váratlanul zúdult le a zápor, és akkor a zivatar orkánná fokozódott. Azon a helyen, ahol déltájban a prokurátor meg a főpap beszélgettek a kertben a márványpad közelében, hatalmas reccsenéssel kidőlt egy ciprusfa, derékba törve, mint a nádszál. A záporral, vízpermettel együtt leszaggatott rózsák, magnólialevelek sodródtak az oszlopcsarnokba, homokkal, apró gallyakkal keveredve. Szélvihar tépázta a kertet. Az oszlopcsarnokban azidőtt csak egyetlen ember tartózkodott: a helytartó. Most nem ült, hanem hevert az étellel, boroskancsókkal megrakott alacsony asztal mellett. Az asztal túloldalán lévő kerevet üres volt. A prokurátor lábánál eltakarítatlan vörös tócsa - mintha vértócsa volna - és törött kancsó cserepei. A szolga, aki még a vihar előtt asztalt terített a helytartónak, valahogy megijedt pillantásától, attól félt, hibázott, és a helytartó úgy megharagudott rá emiatt, hogy földhöz vágta a boroskancsót e szavakkal: - Miért nem nézel a szemembe, amikor tálalsz? Talán elloptál valamit? Az afrikai fekete arca megszürcült, szemébe halálos rémület ült ki, összerezsent, és kis híján eltörte a második boroskancsót is; de a prokurátor haragja váratlanul éppoly gyorsan elfüstölgött, mint ahogy fellobbant. Az afrikai már szaladt volna, hogy összesöpörje a szilánkokat, és feltörölje a tócsát, de a helytartó intett, hogy tűnjön el: a tócsa így ott maradt. A rabszolga most, a zivatar alatt, elbűjt az egyik fülkébe, egy lehajtott fejű meztelen nő szobra mögé; nem mert ura szeme elé kerülni, ugyanakkor attól is reszketett, hogy elmulasztja a pillanatot, amikor a helytartó magához inti. A zivataros sötétségben kerevetén fekvő helytartó tehát maga töltögette a bort serlegébe, nagy, mohó kortyokban ivott, néha-néha a kenyérért nyúlt, apró darabkákat tördelt belőle, s úgy nyelte, időről időre kiszívott egy-egy osztrigát, citromot rágott hozzá, és megint ivott. Ha nem zúg a zápor, nem zeng az ég - olyan erővel, hogy már-már úgy tetszett, beomlasztja a palota tetejét -, ha nem kopog a



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro

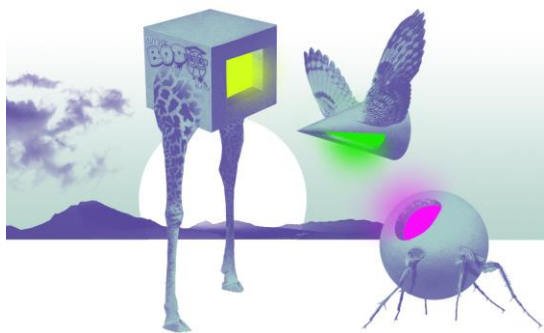
jégeső az oszlopcsarnok lépcsőin, akkor hallani lehetett volna, hogy a helytartó magában beszél, valamit mormol. És ha az égi tűz bizonytalan remegése állandó fénnyé változik, a megfigyelő észrevehette volna, hogy a prokurátor arca, álmatlanságtól és bortól vörös szegélyű, gyulladt szeme türelmetlenséget fejez ki, hogy nemcsak a bortócsába fült két fehér rózsát nézi, hanem minduntalan a kert felé fordítja arcát, a felcsapó víz- meg homokpermet felé - mert vár valakit, türelmetlenül vár. Elmúlt valamennyi idő, és a vízfüggöny a helytartó szeme előtt lassan ritkulni kezdett. Akármilyen heves volt a vihar, lassan lecsillapodott. A faágak már nem recsegtek, nem törtek. Az ézengés, villámlás megritkult. Jerusalaim felett már nem fehér peremű, sötétlila szemfedő csüngött, hanem közönséges szürke utóvédfehlő. A zivatar elszállt a Holt-tenger felé.

És Margarita újra kirepült a medencés szobából. A tulipános emelvényen, ahol a bál elején a keringőkirály zenekara játszott, most majomjazz őrjöngött. Bozontos pofaszakállú, hatalmas gorilla vezényelt nehézkesen táncikálva, kezében jókora kürt. Egy sorban orangutánok ültek, csillogó réztrombitákat fújva. Vállukon vidám csimpánzok lovagoltak, ők a harmonikát nyaggatták. Két oroszlánsörényes galléros pávián zongorázott, de a zongora nem is hallatszott, túlharsogta a saxofon, hegedű, dob, amelyet gibbonok, mandrillok és selyemmajmok fújtak, cincogtattak, pergettek. A tükkörfényes padlón számtalan pár siklott, hallatlanul ügyes, hibátlanul tökéletes mozdulatokkal, mindig egy irányba; közeledve, mint a fal, szinte elsöpörtek mindent, ami útjukat állta. A táncoló sokaság felett eleven atlaszselyem pillangók lebegtek, a mennyezetről virágeső hullott. A villany kialudt, helyette az oszlopfőkben miriádnyi szentjánosbogárka gyúlt ki, s a levegőben lobogó lidércfények úsztak. Az egyik teremben oszlopokkal körülvett óriási medencét pillantott meg. A közepén gigászi fekete Neptun fröcskölt szájából széles, rózsaszínű sugarat.

... ám ekkor Korovjov karon fogta Margaritát, és elvitte a fürdőzőktől. Margaritának úgy rémlett, mintha elrepülne valahová messze, és ott kővel szegélyezett mesterséges tavakban osztrigatómegeket látna. Majd üvegpdló felett szállt el; a padló alatt pokolkemencék tüze lobogott, fehér sipkás ördögszakácsok suhantak köztük ide-oda. Végül már semmit sem értett, agya mit sem regisztrált az egészből, csak valami pincehelyiségre emlékezett, ahol fáklyák világítottak, pincérlányok szénparázon sistergő húst sütöttek...

Azután harmonikázó, táncoló jegesmedvét látott az esztrádon, meg egy kicsike szalamandra-bűvészt, amelyet nem fogott a tűz...

Mihail Afanaszjevics Bulgakov: A Mester és Margarita



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro

1. Mihail Afanaszjevics Bulgakov: A Mester és Margarita című műve a késő modernség egyik kiemelkedő irodalmi alkotása. Igazak vagy hamisak a késő modernség epikájára a következő kijelentések? 6 pont

- Az epikus szövegek töredezettsége a világ diszharmóniájának érzetét hivatott tükrözni.
- A kronologikus történetmesélést az idősíkok párhuzamos jelenléte váltja fel.
- A késő modernség epikájának szövegépítkezése a bergsoni időszemléletből indul ki, amely nem más, mint a ciklikus időszemlélet, mely szerint az idő körkörös és objektív.
- A mindentudó narrátor gyakran hallatja hangját, miközben értékeli is az elbeszélte eseményeket.
- A narrátor abszolút igazságokat fogalmaz meg a műben.
- A késő modernség epikus művei több értelmezési lehetőséget kínálnak.

a	b	c	d	e	f

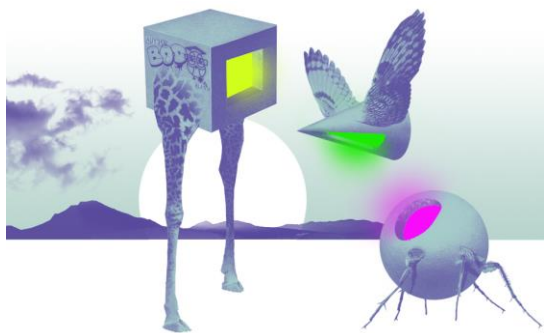
2. Mihail Afanaszjevics Bulgakov: A Mester és Margarita
Mely szereplők nevét rejtik az alábbi betűsorok? Egy-egy mondatban írjátok le, hogyan kapcsolódnak a regényhez, és melyek a főbb jellemvonásaik? 10 pont

TEMÓHEB _____

OJKOVVER _____

LATONHAN _____

ALDOWN _____



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro



4. *A remegő villanások előhívták a feneketlen mélységből a templommal szemközti dombon emelkedő palotát is, Nagy Heródes palotáját...*

Egészítsétek ki a keretben található számjegyek kombinációjából létrehozott számokkal a következő mondatokat. Minden számjegyet csupán annyiszor használhattok fel, ahányszor a keretben megjelenik.

6 pont

0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	2	2	4	4	4	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- a. Nagy Heródes i.e. _____-ban/-ben halt meg.
- b. A Heródes által újjáépített jeruzsálemi templom körülbelül _____ fociháza méretű volt.
- c. A Heródes nevéhez fűződő Cezárea nevű kikötőváros _____éven keresztül épült.
- d. A Cezárea kikötővárosában található színház _____férőhelyes volt.
- e. Heródes Maszadát, a káprázatos téli palotakomplexumot, egy _____méter magas sziklafennsíkra építtette.
- f. Maszada vízellátását _____ liter vizet befogadó víztárolók biztosították.
5. *A Földközi-tenger felől érkező sötétség eltakarta a helytartó szeme elől a gyűlölt várost. Milyen haiku született volna Pilátus tollából Jerusalaim címmel, ha a prokurátor korában népszerű lett volna ez a versforma?*

6 pont



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro

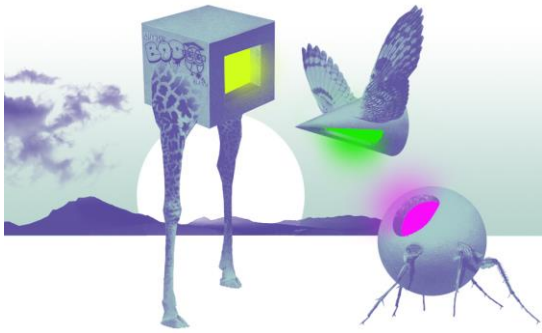
6. *A félelmetes felleg a tenger felől érkezett, a tavaszi Niszán tizennegyedik napján, estefelé.*
 A Niszán tizennegyedik napja a Pészach kezdetének előestéje. Töltsétek ki az alábbi táblázatot 3-3 hasonlósággal és különbséggel a zsidó húsvét és a keresztény húsvét között. **6 pont**

Hasonlóságok	Különbségek	
	Húsvét	Pészach

7. *"Végül már semmit sem értett, **agya** mit sem regisztrált az egészről..."*

Magyarázzátok meg a következő közmondásokat! **4 pont**

Eldobom az agyam.	
Jól megagyalja.	
Híg az agyveleje.	
Ha mindjárt az agya hajtja is.	



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro



8. Nevezzétek meg a különböző állatfajokat, majd társítsátok őket a megadott cselekvésekhez!

10 pont

harmonikázik, réztrombitát fúj, táncol, dobol, vezényel, zongorázik, hegedül, szaxofont fúj, világít, bűvészkedik



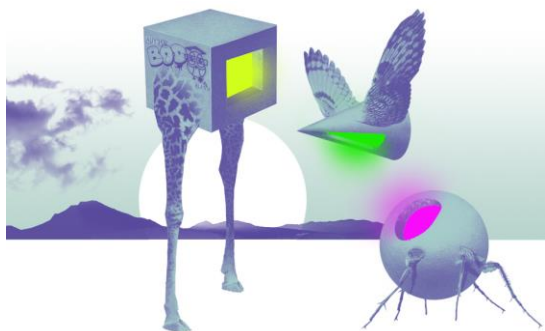
1.	2.	3.	4.



5.	6.	7.



8.	9.	10.



BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro



9. Karikázzátok be az egyetlen helyes válasz betűjelét!

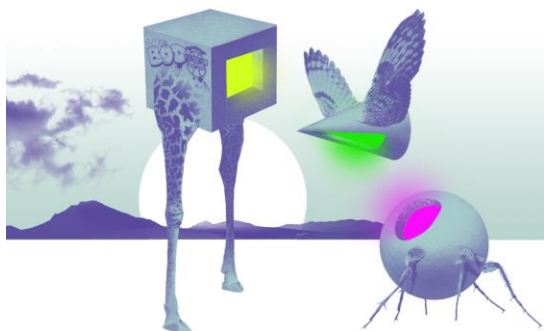
10 pont

- Kit akart a sokaság, hogy Pilátus elbocsásson Jézus helyett?*
 - Barnabást
 - Barabbást
 - Barsabást
 - Barrabást
- Ki Neptunusz római isten megfelelője a görög mitológiában?*
 - Hádész
 - Apollón
 - Poszeidón
 - Árész
- A domus szó jelentése:*
 - bérház
 - gazdagok háza
 - kereskedők háza
 - iparosok háza
- Ókori fém, kivéve:*
 - ezüst
 - réz
 - higany
 - platina
- Hány verses levél alkotja Ovidius "Heroides" szerelmi elégiáit?*
 - 21
 - 23
 - 19
 - 20
- Pilátus ártatlanságát szerette volna jelezni a sokaság előtt azzal, hogy:*
 - hamut szórt a fejére
 - megmosta a kezét
 - lerázta a port a ruhájáról
 - megmosta az arcát
- Ebben az évben jelent meg David W. Ball „Egyszerű etimológia: mi van a névben?” című cikke:*
 - 1975
 - 1980
 - 1985
 - 1987
- Kiket foglalt magába a római család, a „familia” elnevezés?*
 - a szülőket és a gyerekeket
 - a szülőket és a rabszolgákat
 - a szülőket, a gyerekeket és a rabszolgákat
 - a szülőket, a gyerekeket, a rabszolgákat és az állatokat
- Ennyi fémet és égitestet ismertek az ókorban:*
 - 7 – 7
 - 8 – 7
 - 7 - 8
 - 8 - 8
- Ki üzen Pilátusnak, hogy ne avatkozzonk a Jézus dolgába?*
 - a római császár
 - a nép
 - a főpap
 - a felesége

10. Töltsétek ki az alábbi keresztrejtvényt!

8 pont

- Felfedezte, hogy a növényekből keletkező faszén, valamint a grafit és a gyémánt ugyanaz.
- A tórium felfedezője.



BÖLCS DIÁKOK

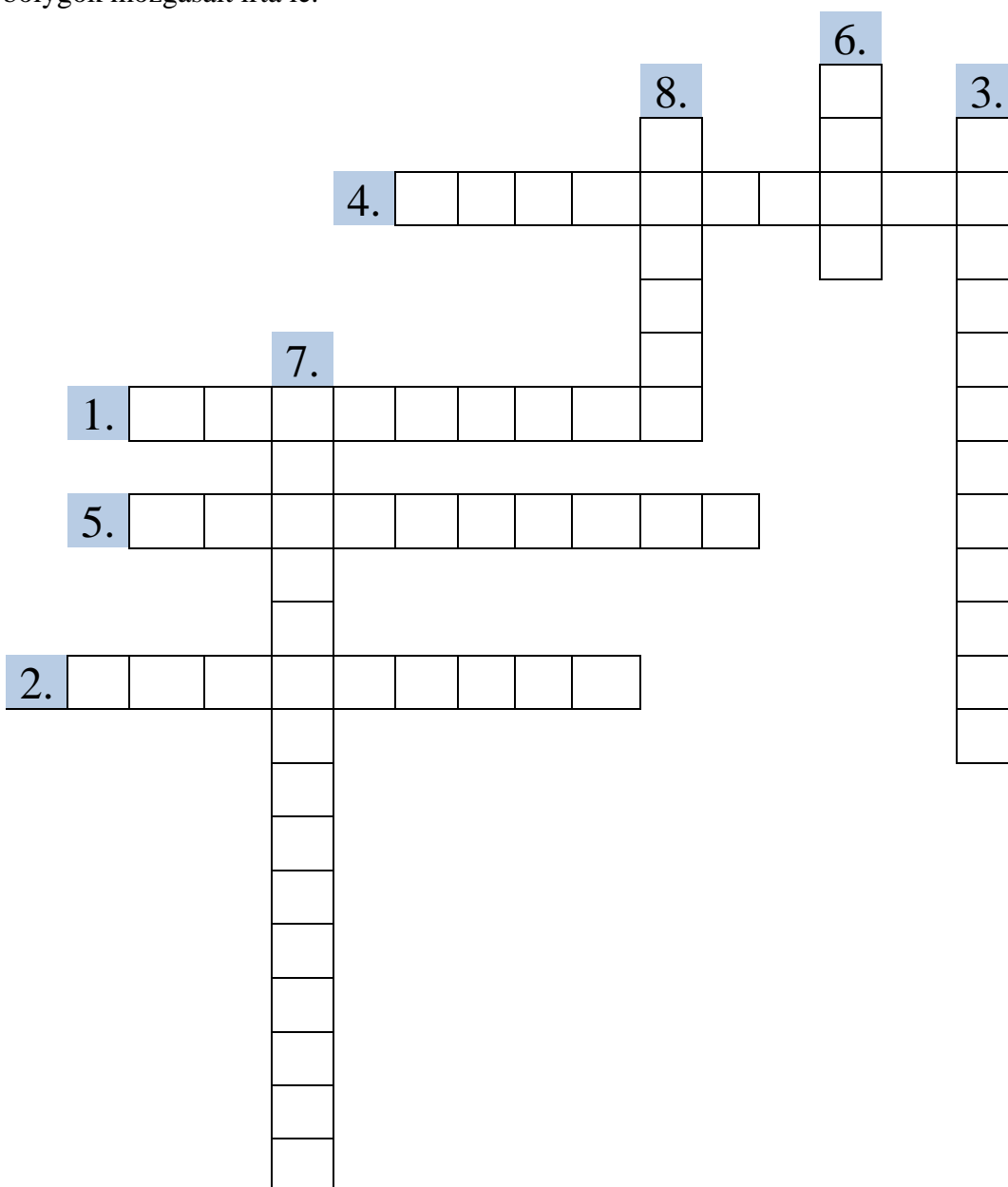
14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro



3. A hafnium felfedezője.
4. Tőle származik a rádióaktivitás szó.
5. A periódusos rendszer atyja.
6. Ezzel asszociálták az ókorban felfedezett vas vörös színét.
7. Az alkímisták titkos receptjeiben a salétromsavban oldott réz elegyet nevezték így.
8. A bolygók mozgásait írta le.





11. „A közepén gigászi fekete Neptun fröcskölt szájából széles, rózsaszínű sugarat.”

Amennyiben Neptun római származású volt, milyen anyagot fröcskölhett? Miért?

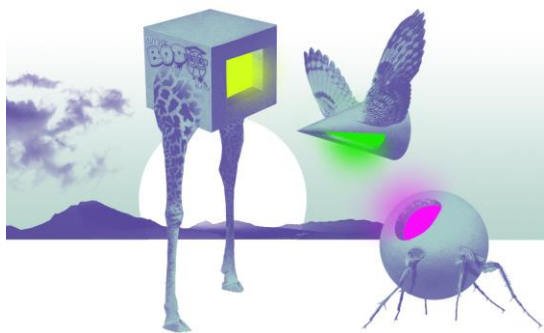
2 pont

12. Nevezétek meg, majd helyezétek be az alábbi kémiai vegyjeleket a vaktérképre nevük etimológiája alapján!

10 pont

Hf, Ru, Sc, Ga, Ge, Po, Y, Sr, Cd és Mg





BÖLCS DIÁKOK

14. ORSZÁGOS SZINTŰ VETÉLKEDŐ

KÉPZELET ÉS VALÓSÁG

www.bod.comunitas.ro

13. Válaszoljatok a következő kérdésekre!

5 pont

a. Melyik égitesteket sorolják a Naprendszerbe?

1 pont

b. Hány bolygó kering a Nap körül, és melyek azok?

1 pont

c. Melyik évtől nem számít hivatalosan bolygónak a Plútó?

1 pont

d. Hány bolygót nem kísérnek holdak, és melyek ezek?

2 pont

HIVATALBÓL: 10 PONT